Biblioteka

MŪSŲ PASTOGĖ

Australian Lithuanian Weekly "Our Haven"
Registered for posting as a newspaper category B

XXVII-ji metai

13.12.1976 Nr. 49 (1459)

TURIME KUO DIDŽIUOTIS

Dr. VYTAUTAS DONIELA — PROFESORIUS

Eilę metų lektoravęs Newcastle univèrsiteto filosofijos skyriuje lapkričio antroje pusėje Dr. Vytautas Doniela buvo pakeltas į profesorius (Associate Professor). Tai nėra kasdieniškas dalykas bendrai, ir ypač specialiai mums ir mūsų lietuvių bendruomenei, kuo mes galime visi pagrįstai didžiuotis, kad iš mūsų tarpo išaugo ir pasiekė tokias viršūnes mūsų pačių brandinti ir auginti asmenys. Per tuos dvidešimt septynerius metus iš nedidelio mūsų bendruomenės skaičiaus štai jau turime Australijoje net tris profesorius: prof. Dr. Algį Kabailą (N.S.W. universitete), prof. Dr. Zigmą Budrikį (Western Australia universitete) ir štai prof. Dr. Vytautą Donielą (Newcastle universitete, N.S.W.). Imant statistiškai, nė dešimt tūkstančių nesiekiant išeivių bendruomenė per ketvirtį šimtmečio davusi net tris profesorius, tai yra kažkas fonomenalaus, net neįtikėtino, ypač turint minty mūsų pokarinių ateivių sąlygas, kada visi besąlyginiai buvo degraduoti iki žemiausio socialinio lygio, suvaržytomis teisėmis. Šitą kelią praėjo ir prof. Dr. Vytautas Doniela, kuris su tėvais atvyko į Australiją, vos baigęs gimnaziją. Atlikęs eiliniu darbininku darbo sutartį jis įstojo į Sydney universitetą ir 1954 m. baigė filosofijos studijas aukščiausiais pažymiais (first Class Honours), lygiai po dviejų metų tame pačiame universitete įgijo magistro laipsnį irgi su First Class Honours. Sydney universiteto stipendijuojamas jis išvyksta į užsienį ir po trejų metų studijų Freiburgo universitete Vytautas grįžta į Australiją jau su filosofijos daktaro laipsniu (1959) ir pakviečiamas dėstyti Newcastle universitete pradžioje kaip lektorius, vėliau kaip vyr. lektorius. Nuo 1959 m. iki dabar Dr. Vytautas Doniela dalyvavo su paskaitomis eilėje tarptautinių kongresų. Taip pat jau ir ateinančiais metais profesorius pakviestas dalyvauti tarptautiniuose kongresuose Salzburge (Austrijoje) ir Nicoje (Prancūzijoje).

Prof. Dr. V. Donielos studijų pagrindinis dėmesys eina dviem kryptim: a/ mentalitetų studijos, būtent, kaip autoritarinis ir egalitarinis mentalitetas pasireiškia įvairiose srityse, kaip politikoje, religijoje, auklėjime, etikoje ir t.t., ir b/ Hegelio socialinė ir politinė teorija, kuri turi sąryšio su aukščiau minėtomis problemomis.

Šalia tiesioginio darbo Newcastle universitete profesorius yra parašęs eilę gilių studijų, kurios buvo paskelbtos įvairiuose akademiniuose žurnaluose. Taip pat po pusmetį yra dėstęs Heidelbergo universitete (Vokietijoje), Sussex universitete Anglijoje, Hegelio Institute (Vokietijoje) ir Londono ekonomikos - politikos institute.

Iš antros pusės prof. Dr. Vytautas Doniela ypatingai didelę duoklę yra atidavęs bei tebesireiškia ir lietuviškoje veikloje: jis yra vienas iš Australijos liet. studentų sąjungos kūrėjų ir pirmasis jos pirmininkas, dirbo kaip ALB Krašto Valdybos narys, beveik nuolatinis ALB Krašto Tarybos narys, Pasaulio Lietuvių B-nės Seimo narys, Newcastle apyl. valdybos narys ir pirmininkas, skaitęs daugybę paskaitų įvairiuose suvažiavimuose bei minėjimuose.

Prof. Dr. Vytautas Doniela

Tai visuomeninė pusė. Jis taip pat buvo ir tebėra nuolatinis bendradarbis ir lietuvių spaudoje: pradžioje (ir dabar) Mūsų Pastogėje, Metmenų žurnale ir įvairiuose JAV lietuvių laikraščiuose. Pažymėtina, kad vos pradėjus leisti Lietuvių enciklopediją, jis buvo nuolatinis jos bendradarbis, enciklopedijai parašęs virš 200 įvairios apimties straipsnių.

Prof. Dr. V. Doniela nuolat matomas ir sutinkamas visuose Newcastle lietuvių parengimuose, lygiai ir Sydnejuje, kur jis pasirodo po keletą kartų į mėnesį aplankydamas savo tėvus ir dalyvaudamas kaip "savasis" Sydnejaus lietuvių veikloje.

Šio reikšmingo pakėlimo proga sveikiname profesorių Dr. Vytautą Donielą linkėdami jam geriausios sėkmės ir šviesių kūrybinių metų. Mes visi džiaugiamės ir didžiuojamės jo atsiekimais, tarsi mes patys drauge su juo būtume aukščiau pakilę. Iš tikrųjų taip ir yra, nes didelės asmenybės bekildamos drauge kelia ir visą bendruomenę, iš kurios yra kilusios. Prof. Dr. Vytautas Doniela ir yra tokia iškili ir kelianti asmenybė.

Prof. Dr. V. Doniela gimė 1930 m. vasario 12 d. Skuode, 1948 m. baigė lietuvių gimnaziją Vokietijoje ir tais pačiais metais atvyko į Australiją.

Malonu profesorių pasveikinti ir Mūsų Pastogės vardu, kuriai jis yra daug davęs ir kurios gerove bei ateitimi ir dabar tebesirūpina.

V.K.

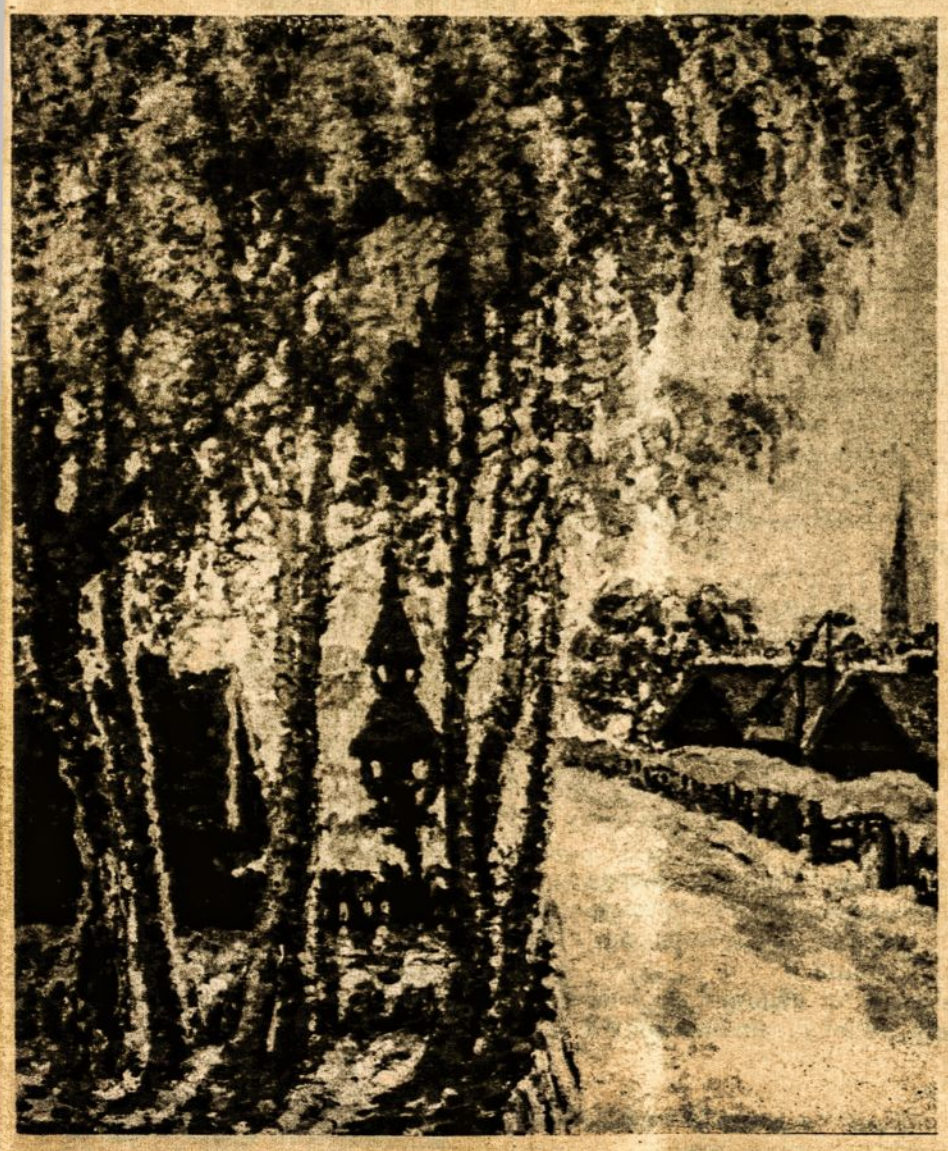

ŠARMOTAS RYTMETIS. Adomas Varnas

ŽINIOS

KAS NUTINKA GRĮŽUSIEMS?

„Times" korespondentas David Watts aprašė likimą sovietų metereologo V. Balachonovo, kuris buvo po vienos tarptaut. konferencijos pasilikęs Vakaruose, likimą.

1972 m. Ženevoje jis su savo šeima pasiprašė pabėgėlio teisių. Po kiek laiko žmona su maža dukrele nutarė grįžti atgal. Vėliau ji parvilioio ir vyrą.

1973 m. Balachonovas buvo areštuotas, apkaltas tėvynės išdavimu ir uždarytas psichiatriniame Serbskio institute. Pripažinus sveiku, buvo pasiųstas 12 metų į griežto režimo darbo stovyklą. Už dalyvavimą kalinių streike vėl buvo uždarytas į psichiatrinę ligoninę, o vėliau pasiųstas trims metams į garsųjį Vladimiro kalėjimą. Čia jau keletą kartų sėdėjo karceryje ir skelbė bado streiką dėl nežmoniškų kalėjimo sąlygų. Laiškų rašymas ir ryšiai su išoriniu pasauliu jam yra uždrausti.

***

Ugandos prezidentas Amin kviečiamas mielai apsiimtų valdyti Angliją ir būti Amerikos karalium.

***

Vakarų spauda skelbia, kad Varšuvos pakto (komunistinio bloko) kariniai daliniai apginkluoti nuodingomis dujomis, kurios būtų į priešo linijas paleistos specialiais sviediniais.

***

Lietuvio metai?

Neseniai praėjo iškilmingi Lietuvos kariuomenės minėjimai, dalyvių mintyse ir vaizduotėje pražygiavo puošnūs paradiniai pulkai, ne vienam buvusiam kariui ir ašara ištryško prisiminus save anose išdidžiose gretose. Netrukus minėjimo iškilmės baigias, uždanga nusileidžia, ir vėl visi pasineria į tą pačią kasdienybę, kuri kaip nesulaikoma banga užlieja visus sapnus, nežiūrint, kokie jie bebūtų gražūs.

Tačiau nors kariuomenės ir neturime, iškilmių uniformos dingusios, tačiau kova vis tiek tebėra atvira ir nenutrūkus. Ši kova tuo tarpu nėra už žemes, už teritorijų praplėtimą, bet visų pirmą už lietuvį kaip tokį, nes gal labiausiai šiandie išstatytas pavojun pats lietuvis kaip toks tiek savo tėvynėje Lietuvoje, tiek ir gyvenąs užsieniuose. Iš įvairių tiesioginių ar netiesioginių pranešimų žinome, kad Lietuvoje save pabrėžti kaip lietuvį, pareikšti, kad būti lietuviu yra lygiai tokia pat teisė kaip ir būti rusu, jau yra nusikaltimas, ir dėl to tenai lietuviai už atvirą tautinį sąmoningumą yra persekiojami, baudžiami ir tremiami. Štai neseniai Mūsų Pastogėje skaitėme A. Terlecko išgyvenimus, kur jis persekiojamas, kaip nacionalistas šovinistas, nors jis pats prisipažįsta, kad jis yra ir nori būti lojalus sovietinis pilietis lietuvis. Tačiau Lietuvoje padėtis yra tuo lietuviui palankesnė, kad tenai vyksta spaudimas, kuris nori nenori iššaukia spaudimui lygų pasipriešinimą, panašiai kaip fizikos dėsny - veiksmas lygus ataveiksmiui.

Tačiau nepalyginamai liūdnesnė padėtis yra išeivijoje, kur niekas lietuvio kaip tokio už lietuvybę nepersekioja, o tačiau jis pats savanoriškai nuo jos traukiasi, savo tautinę sąmonę blėsina, ir žiūrėk, po daugelio metų jis pats savo tautinės tapatybės neprisimena, o jo vaikai iš viso apie tai net ir neprimenami. Štai kad ir Australijoje: labai nedidelis procentas jaunimo kalba lietuviškai, o vien tik dėl to, kad tasai tautinis identitetas nebuvo tėvų vertinamas, nebuvo ir vaikams perduotas. Pastaraisiais metais visi pastebėjome, kaip pagreitintai emigruoja mūsų žmonės į Anapilį. Iš vienos pusės tai naturalu: visi beveik to paties amžiaus suvažiavome, visi apytikriai tuo pačiu laiku ir toliau emigruojame, iš kur jau nebesugrįžtama. Tačiau skaudžiausia, kad išėjusių vietoje nepaliekama pamainos, pakaito, kuris tą lietuvišką sąmonę toliau neštų ir net plėstų. Šitas yra galima, bet deja, taip nėra: išvykusių vietoje palieka juodos spragos, kurias užtaisant būtina esamas jėgas glaudinti neužpildant jų naujais savanoriais arba jei norite rekrutais. Taip, rekrutais, turint minty, kad nesant pakaito lietuvio savo vietoje būtų įstatomas kitatautis, dirbąs lietuviams ir drauge Lietuvai.

Kaip tik po dvidešimt septynerių metų jaučiama ir savotiškas aboujumas net ir tai pačiai lietuvių bendruomenei, kuri ir buvo įkurta visų pirma išlaikyti ir tęsti lietuvišką sąmonę, lietuvišką mintį, lietuvio identitetą. Ji ir yra ne kas kita, kaip kovos laukas už lietuvį, lygiai kaip ir lietuvio užuovėja, namai ir aplinka.

Norint suaktyvinti akciją už lietuvį ir tuo pačiu už lietuvybę, gal Krašto Tarybos suvažiavime atstovai galėtų ateinančius 1977-sius metus bent Australijoje pakelbti LIETUVIO METAIS mobilizuojant visas turimas jėgas, propagandą, susirinkimus ir pavienius susitikimus vienu bendru šūkiu - kad nedingtų nė vienas lietuvis, kad mūsų jaunimas būtų sulietuvintas, kad kiekvienos lietuvių šeimos namai būtų lietuviška tvirtovė. Atgaivinti lietuvybę Australijoje ir ją kurstyti, kad kuo plačiau įsiliepsnotų yra milžiniškos apimties užsimojimas, bet jis gali atnešti nuostabių rezultatų. Ugnis nekurstoma gęsta. Lygiai ir tautinė sąmonė nededant pastangų ją išlaikyti savaime blėsta. O reikia, kad ji liepsnotų. Šiam darbui niekas nėra nei persenas, nei persilpnas.

(v.k.)

A.A.
JUOZAPUI PALIŠKIUI
taip staiga ir netikėtai mirus, jo žmoną Emiliją Pališkienę, dukras, sūnus ir jų šeimas skaudžioje valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime.
Grybų šeima

A.A.
JUOZUI PALIŠKIUI
mirus, gilią užuojautą liūdesy reiškiame jo žmonai, sūnums ir dukroms su šeimomis.
N.L.I.P.P. Andriukaičiai

Lietuvių Dienos Melbourne

PRANEŠIMAI:

TAA lėktuvų bendrovė, L. Dienų Komitetui prašant, duoda išimtinai geras nuolaidas vykstantiems grupėmis į Lietuvių Dienas Melbourne.
Prašome vykstančiųjų teirautis vietos TAA biuruose.

PROGRAMOS PAKEITMAS
Atkreipiame dėmesį į jau paskelbtą L. Dienų programos pakeitimą. Prašome ypač tautinių šokių šokėjus laiku atvykti, kad suspėtumete dalyvauti šokių repeticijoje (1976.12.27 d. 9 val. ryto).

BILIETAI Į PARENGIMUS.
L. Dienų Komiteto iždininkas p. J. Antanaitis jau platina bilietus į visus L.D. parengimus. Dar kartą patariame bilietus įsigyti iš anksto, tuo išvengsite parengimų dienose stovėjimo eilutėse.

APGYVENDINIMO REIKALAI:
Dar kartą prašome Melbourno tautiečių, kas galite, priimkite atvykstančius L. Dienų parengimų dalyvius ar svečius į savo namus. Registruotis pas p. P. Kviecinską, 12 Cleve Rd., Pascoe Vale, Vic 3044, telef. 350 3343.

STUDENTŲ BENDRABUTIS — International House. Dar yra vietų studentų bendrabutyje. Duodamas atskiras kambarys su pusryčiais už 7 dol. parai. Bendrabutis veiks nuo gruodžio 26 d. iki sausio 2 d. Mokestis užmokamas už visą laiką registruojantis Lietuvių Namuose.

Ig. Alekna
K-to narys Spaudai ir inform.

ATVYKSTA GYVATARAS!

Kaip jau skelbta, į Australijos Lietuvių Dienas atvyksta iš Kanados Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras". Atvyksta viso 38 žmonių grupė:

VADOVĖS:
Genovaitė Breichmanienė
Irena Jokubynienė

Šokėjos:
Anelė Kaminskaitė
Virginija Stukaitė
Jolanta Jokubynaitė
Regina Stanaitytė
Kristina Jokubinaitė
Teresė Kochankaitė
Ramona Kochankaitė
Ramunė Verbickaitė
Anelė Murauskaitė
Loreta Kalvaitytė
Rūta Urabaitytė
Rūta Vaitonytė
Klara Goldbergaitė
Anita Pakalniškytė
Viltė Zubrickaitė
Kristina Stasiulytė

Šokėjai:
Raimundas Butkevičius
Kęstutis Kaminskas
Kazimieras Deksnys
Marijus Gudinskas
Vidas Lukošius
Edmundas Tirilis
Tomas Kochanka
Robertas Tirilis
Leonas Ulbinas
Arvidas Gudinskas
Edmundas Juškevičius
Vidas Kairys

Drauge su Gyvataru atvyksta pašaliniai asmenys, kuriais rūpintis nereikia:
Ann Brecknock
Antanas Steigvilas

Australijos Lietuvių Fonde

50 ERROL ST. NORTH MELBOURNE VIC. 3051

Australijos Liet. B-nės Krašto Valdybos paskelbtasis Fondo vajus davė, palyginus, gerus rezultatus. Gražus tautiečių ir organizacijų būrys tapo fondo šimtininkais. Fondo Valdyba, išreikšdama aukotojams padėką, pažymėjo, kad tautinio ir kultūrinio darbo šiame krašte rėmimui lėšų reikia dabar, reikės jų ir ateityje. Todėl A.L. Fondas lėšų telkimo nesustabdo ir kviečia visus tautiečius ir organizacijas, kurie dėl kokių nors priežasčių nesuspėjo vajaus metu skirti savo aukos, ją įmokėti A.L. Fondo įgaliotiniams ar siųsti šiuo adresu: Australian Lithuanian Fund Treasurer, 50 Errol St., Nth Melbourne, 3051. Kiekviena auka mielai laukiama.

AUKOS. Pastaruoju metu A.L. Fondui aukojo:
200 dol.: p. Jonas Valiauga (Melb.), pakeldamas įnašą iki 220 dol
20 dol.: p.p. V. ir J. Juškai (Melb.)
15.50 dol.: p. Baltutis (Melb.).
5 dol.: p.p. P. ir G. Lazutkai (Melb.).
5 dol.: p. Judita Dagienė (Melb.)

Auka skirta paremti A.L. Dienų filmo pagaminimą.

A.L. Fondo šimtininkai: p. Jonas Valiauga įrašytas į Fondo rėmėjų šimtininkų sąrašą. A.L. Fondo Valdyba, sveikindama naująjį šimtininką p. J. Valiaugą, nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams už aukas.

Ta proga primename, kad Australijos Liet. Dienų Komiteto nutarimu ruošiamo Liet. Dienų filmo gaminimo reikalams paramą prašome siųsti aukščiau Fondo nurodytu adresu lydraštyje pažymint jos paskirtį.

A.L. Fondo Valdyba

Jau spaudai ruošiama "Dešimtoji pradalgė", kurią redaguoja rašytojas Kazimieras Barėnas. Jo iniciatyva ir rūpesčiu buvo pradėtas literatūrinis "Pradalgės" metraštis ir išleista jau devynios pradalgės. Leidžia Nidos Knygų Klubas Londone, Anglijoje.

***

Netrukus knygų rinkoje bus gaunamas Aldonos Veščiūnaitės pirmasis poezijos rinkinys, kurį leidžia Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas Amerikoje.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame gerb. klebonui kun. P. Butkui už gražias apeigas palydint mūsų mylimą tėvuką a.a. Juozą P a l i š k į į amžino poilsio vietą. Nuoširdus ačiū p. A. Kramiliui už gražias giesmes bažnyčioje, p.p. Grybams, Statkams, Pauliukoniams už jų nuoširdumą.

Nuoširdus ačiū visiems už šv. Mišias, vainikus, ir užuojautas. Ačiū visiems už tokį nuoširdų dalyvavimą palydint velionį į amžino poilsio vietą.

O, Dieve, atlygink jums.

Zita ir Vaclovas Čilvinai
ir šeima

Daug sužinosi skaitydamas Mūsų Pastogę!

KĄ MAN STUDIJUOTI?

Beveik kiekvienas jaunuolis susiduria su šiuo klausimu - ką man studijuoti? Labai retas kuris, būdamas 17-18 metų, turi aiškų apsisprendimą, o ir toks apsisprendimas dažnai yra iš tikrųjų tik atsitiktinis, pažadintas kokio filmų, televizijos herojaus vaizdo, kokio pasakojimo vaikystėje ar matyto bei sutikto idealizuojamo žmogaus prisiminimo.

Tėvai dažniausiai yra pirmieji patarėjai. Visų pirma jų tikslas matyti savo vaiką " ant tvirtų kojų", kitaip tariant, materialiai aprūpintą. Todėl ir protavimai praktiški: būk gydytoju, inžinieriumi, architektu, dantų gydytoju. Duona garantuota, Jei kraštą ir ištinka kokie sunkumai, šios profesijos nukenčia (jei iš viso nukenčia) pačios paskutinės. Toliau seka pusiau profesionalai: gailestingos seserys, braižytojai, buhalteriai, fizikai, chemikai ir t.t., o ilgo sąrašo pabaigoje priduriama sociologai, psichologai, istorikai, kalbininkai. Gi visiška nelaimė - bet kokios srities menininkai ar meno tyrinėtojai, istorikai.

Maždaug tokia pačia eilės tvarka yra ir galimybė patekti į "užtikrintas" profesijas universitetuose: patys praktiškiausi ir pelningiausi fakultetai stato pačius aukščiausius reikalavimus savo kandidatams, toliau atsirenka pusiau praktiškos profesijos sau tinkamus studentus, ir pagaliau likusieji suskirstomi į nepraktiškus humanitarinius fakultetus, čia vadinamus vienu bendru vardu - Arts.

Iš tokio tradicinio pasiskirstymo savaime peršasi išvada, kad tik gabiausiems ateities gyvenimas yra pilnai užtikrintas materialine prasme, visi kiti turi pasitenkinti tuo, kas atlieka.

Mes, emigrantai, neturėdami jokio užnugario, naturaliai linkstame į praktiškas sritis norėdami užgarantuoti sau nepriklausomą ateitį. To linkime ir savo vaikams.

Iš praeities visiems aišku, kad saugų, užtikrintą gyvenimą turėdavo tik saugios profesijos. Nuo senovės stipriausiai stovėjusios profesijos ir buvo kunigų ir daktarų. Buvo tikima, kad šių profesijų žmonės nebijo jokių karų ar valdžių pasikeitimų - iš jų mokslo niekas negalėsiąs atimti. Ir kas gi iš tėvų nenorėtų matyti savo vaikų tikrai užtikrintose pozicijose? Todėl neišvengiamai tėvų patarimai būna už praktiškas profesijas. O galiausiai, turėdami lietuviškų ambicijų, tikimės, kad vaikai, atsistoję "ant savo kojų", ir lietuvybei galės daugiau duoti.

Bet ar iš tikro taip yra ir šiandien? Ar profesijų bei studijų pasirinkimo motyvai turi tokią pačią bazę ir šiais laikais?

Kiek pasidairus atrodo, kad padėtis yra iš tiesų pasikeitus. Visų pirma gyvename tokioje socialinėje sistemoje, kur visi yra aprūpinti kasdienine duona. O antra, jau nebėra tokios "saugios" profesijos, kuri galiotų, kur tik benukeliautum. Priešingai, yra statomi dideli varžtai, o kartais ir visai nepripažįstami praktiškų ir nepraktiškų profesijų diplomai, jei pakeičiamas gimtasis kraštas. Trečia, tos užtikrintos praktiškosios profesijos nėra jau nei tokios pelningos, nei tokios užtikrintos. Ir ketvirta, kaip jau praktika parodė, iš tikrų praktiškųjų profesionalų lietuvybė nieko neturėjo.

Anksčiau profesionalai (daktarai, inžinieriai ir pan.) nebuvo taip savos profesijos spaudžiami ir apkraunami darbu ir galėjo turėti dar ir savo asmenišką gyvenimą. Dabar profesionalai taip perkrauti darbu, kad savo asmeniško gyvenimo kaip ir neturi. Jaunystėje svajoję padėti žmonėms, po kelerių sunkių, darbu perkrautų metų tampa apykurčiais ir svajoja tik viena - kaip nors pasilsėti, išmiegoti, kaip nors atrasti bent kiek to laisvalaikio ir atsipalaidavimo. O ir dideli uždarbiai skaudžiai valdžios apdedami mokesčiais, apkarpomi. Galutiniame rezultate šaltkalvis, dirbąs tiek pat valandų, uždirbs tiek pat kaip ir gydytojas, ir dar priedo - jo darbas be tos įtampos ir atsakomybės. Apsidairę mūsų lietuviškoje bendruomenėje ar mes matome daug veiklių profesionalų? Jie paskendę savo darbuose, pasidaro abejingi ir savo profesijai, ir bet kokiems lietuviškiems interesams. Buvę gabūs ir daug žadantys studentai pasineria savo pacientų ar klientų aimanose ir reikalavimuose. Pagaliau jie visiškai iškrinta iš lietuviškos bendruomenės.

Reikėtų pagalvoti, ar ne geriau būtų patarti savo gabiems vaikams pasirinkti humanitarinius dalykus. Gabūs jauni žmonės šitais keliais eidami daug toliau nueis, negu praktiški darbuotojai ir norint visada galės pasirinkti lietuvišką aspektą humanitarinėse profesijose. Pavyzdžiui, istorikai visada gali nagrinėti lietuvių ar baltų istoriją iš lietuviško, o ne iš vokiško ar rusiško aspekto, kuriais iki šiolei remiasi anglo - saksų istorijos mokslas. Galima nagrinėti senąją arba naująją Lietuvos istoriją. Pagalvokime apie lingvistiką. Tai visai nepaliesta sritis. Kodėl gabiems vaikams nesimušti į visai nepradėtas dirvas. Apie lietuvių kalbą anglų literatūroj nėra nė vieno rimto veikalo. Kodėl nepagalvoti apie sociologiją? Kiek darbo laukia sociologijoje iš emigrantų gyvenimo! Šiuo metu Australijoje prasidėjo dar iki šiolei niekada neegzistavęs susidomėjimas etiniškom problemom, prasidėjo moksliniai tyrinėjimai įvairių emigrantinių grupių įvairiais kultūriniais ir sociologiniais aspektais. Arba kad ir psichologija. Visada galima nagrinėti ir dabarties lietuvių psichologiją, ir praeities, remiantis išlikusiais daviniais. Štai meno istorija: galima tomų tomus prirašyti apie lietuvių menininkus išeivijoje ir apie lietuvių meną praeityje.

Reikia mums ir politinių darbuotojų, o tačiau beveik nėra lietuvių, toliau studijuojančių politinius mokslus. Pagalvokim apie muziką, praktišką ir teoretišką pusę, apie grynąjį meną, apie literatūrą ir dramą.

Humanitarinių mokslų (Arts) sąrašas yra ilgiausias ir, deja, mūsų visų labiausiai apleistas. Jauni žmonės dažniausiai turi palinkimo kokiai humanitarinei šakai, ir perdaug dažnai tėvų ar vyresnių artimųjų vadinami praktiški patarimai nustumia vaikus į svetimus vežimus, į kuriuos įsodinti jie važiuoja per gyvenimą be gyvenimo džiaugsmo. Būdami gabūs jie ir ten nepražūsta, atsistoja, kaip svajota "tvirtai ant kojų".

Bet ar jie iš tikrųjų nepražūsta? Gyvenimas parodė, kad tie, "tvirtai stovį ant savo kojų" pražūsta mūsų lietuviškai bendruomenei ir dar pražudo savo talentus.

Ir todėl ar ne pats laikas būtų persigalvoti apie tuos tariamus praktiškus dalykus ir atkreipti dėmesį į humanitarinius mokslus. Juk šioje santvarkoje duona vienodai visiems garantuota. O norėdami mūsų vaikai humanitariniuose moksluose tikrai galės nueiti daug toliau ir lietuvybei atnešti daug daugiau, nei paskendę kasdienybės rutinoje praktiškųjų mokslų atstovai.

G.E. Kazokienė

V. Stančikaitė - Abraitienė Mergaitė su kanklėmis (tempera)

VISUR VISAIP

NAUJŲJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA

Prano Čepėno Naujųjų laikų Lietuvos istorijos pirmasis tomas - XIX amžiaus pabaiga ir XX amžiaus pradžia iki Pirmojo pasaulinio karo - baigiamas spausdinti M. Morkūno spaustuvėje, Chicagoje.

Jau parašytas bei rengiamas spaudai ir antrasis šios istorijos tomas, kuris apims laikotarpį nuo Pirmojo pasaulinio karo pradžios ligi 1920 m. pabaigos. Tretysis tomas bus skirtas nepriklausomos Lietuvos gyvenimui ligi 1940 m.

Pirmasis tomas bus apie 500 psl. ir iš anksto užsisakiusiems kainuos $ 12.00, vėliau - $ 15.00. Užsisakyti šiuo adresu:. J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Illinois 60160, telef. (312) FI 4-9033.

***

Porai mėnesių atostogų gruodžio 2 d. į užjūrius išvyko melburniškis med. studentas Margiris Kalpokas. Margiris bebaigiąs medicinos studijas ir už metų jau bus gydytojas. Po sėkmingų mokslo metų nusipelnė gerų atostogų. Sėkmingo kelio!

***

Lapkričio 5 d. Lietuvių šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje nukrito dvivietis lėktuvas išversdamas keletą paminklų. Lėktuvas, aišku, sudužo, bet skridę du lakūnai išliko gyvi išvengę net sunkesnių sužeidimų.

***

Gruodžio 17 d. prof. V. Doniela išvyksta pusmečiui į Europą. Numato dalyvauti keliose konferencijose ir pasirinkti medžiagos specifiniais klausimais.

***

Šaukštą pradėjo vartoti tik XVI a. Peilis ir šakutė buvo seniau žinomi, bet ligi šakutės atsiradimo visi, tiek vargšai, tiek turtingieji, namuose ir pokyliuose valgį imdavo rankomis. Šakutės vartojimas atėjo iš pietų Europos, kartu su italų valgymo papročiais.

***

Neseniai viešėdamas Sydnejuje adelaidiškis p. S. Liaksas lankėsi ir Mūsų Pastogės redakcijoje paaukodamas Mūsų Pastogei 50 dolerių. Prieš kiek laiko p. Liaksas buvo išvykęs į užjūrius.

***

Kišeninį laikrodį pirmas padirbo niurenbergietis Heinleinas 1500 metais, tačiau pradžioje laikrodžiai buvo dideli ir nepatogūs. Ligi X a. pabaigos žmonės naudojosi saulės, vandens ir smėlio laikrodžiais. Sieninį laikrodį išrado popiežius Silvestras II.

**

Patirta, kad svečiai solistai iš USA Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis koncertuos Sydnejaus Liet. Klube ateinančių metų sausio 5 d., trečiadienį.

LIETUVIŲ
radio programos
australijoje

SYDNEY STOTIS 2EA
Antradieniais 1.30–2 val. p.p.
Trečiadieniais 2–2.30 val. p.p.
800 kHz bangoje

MELBOURNE STOTIS 3ZZ
Antradieniais 9.30–10 val. vak.
Trečiadieniais 9.30–10 val. ryto
1220 kHz bangoje

CANBERRA A.N.U. STOTIS 2XX
Ketvirtadieniais 8–8.30 val. vak.
1010 kHz bangoje

Adelaidėje girdisi Melbourne stotis 3ZZ

NUTYLĖTA KNYGA

Lygiai prieš metus Sydnejuje buvo išleistas Vytauto Janavičiaus originalus veikalas "Nevykėlio užrašai" (išleido Henrikas Šalkauskas, spaudė Mintis).

Tai buvo antroji Vytauto Janavičiaus knyga (pirmoji - "Pakeliui į Atėnus" išleista 1962 m.). Kiekvienu atveju Vytautas Janavičius atsiskleidė kaip brandus rašytojas, originalus savo mintijime ir stiliuje, naujas savo kondensuotumu ir problematiškumu. Apie pirmąją V. Janavičiaus knygą buvo plačiai rašyta ir komentuota, kritikoje ir recenzijose iškeltas ir pabrėžtas jo talentas, originalumas suteikiant didelių kreditų jo kaip rašytojo ateičiai.

Po tokių aukštų įvertinimų buvo galima tikėtis, kad V. Janavičiaus antroji knyga, ypač po 13 metų,bus pasitikta kaip seniai laukiamas pribrendęs vaisius. Stebėtinu būdu "Nevykėlio užrašai" nesusilaukė dėmesio ir, galima sakyti, pasitikta sąmokslo tyla. Neskaitant šios knygos pristatymų Australijos lietuvių laikraščiuose, bendrai pasaulio lietuvių, ypač Amerikos lietuvių spaudoje ši knyga buvo nei minima, nei recenzuojama, nei susilaukė rimtesnės kritikos kultūros žurnaluose, išskyrus dienraščio Draugo kultūriniame priede trumpus paminėjimus (P. Visvydo ir redaktoriaus) užkliudant neesminius ir greičiausia nesamus knygos kalbinius trūkumus , (atrodo, P. Visvydas apie patį veikalą rašė greičiausia jo net neskaitęs, ką liudija paminėjime jo kalba apie nesamus knygos personažus ir t.t.). Kiek platesnį knygos apžvelgimą metų pabaigoje paskelbė rašytojas laureatas Kazimieras Barėnas "Dirvoje" (š.m. Nr. 42). Tai ir viskas. Paprastai visai naturalu, kai žinomo ir talentingo autoriaus naują veikalą stengiamasi pristatyti pirmiausiai, ji įvertinti, pasidžiaugti nauju laimėjimu arba pareikšti nusivylimą, jeigu autorius naujame savo veikale nepatiekia to, ko iš jo tikėtasi. Kazimieras Barėnas, kuris beveik nepraleidžia nė vienos knygos spaudoje nepaminėjęs, lyg ir bando teisinti, kad galbūt dėl labai riboto tiražo knyga nepakliuvusi į rankas net tiems, kurie apie knygas mėgsta rašyti. Tikint gera K. Barėno valia vis tiek tuo tenka suabejoti, nes turimomis žiniomis knyga buvo išiuntinėta visų laikraščių ar žurnalų redakcijoms ir pavieniams asmenims, kurie domisi ir moka knygą vertinti.

Vis dėl to su dėkingumu prisimename K. Barėną, kuris pralaužė tą tylos uždangą ir knygą pristatė ją teigiamai ir aukštai įvertindamas. Štai kelios iš jo rašinio ištraukos:

"Šįkart V. Janavičius sukasi savo lietuviškame pasaulyje, net ne svetur, o Lietuvoje karo metais, ir jo žmonės - ano meto lietuviškasis daugiausia jaunimas. Nors kūrinys nedidelis, bet jo veikėjų charakteristikos gana aiškios, nepaisant veiksmo nutrupėjimų ir kai kurių veikėjų sukuriamų vaizdingų aforizmų".

"Nutrupėjimai ir nukrypimai nuo realistinio pasakojimo rašytojo pateisinami apysakos pradžioje: po karo pasakotojas gavęs tuos "Nevykėlio užrašus", kuriuose bus buvę dingusių puslapių, o jeigu užrašai, tai jų autorius,sakytume, gal ir negalvojo apie viešumą, ir visi aforizmai tada darosi suprantamesni, - žmogus per juos reiškė savo sielą, nepatenkintą savimi, bet sugebančią poetiškai aptarti savo santykius su aplinka".

"Kaip retą kūrybinio pasaulio dalyvį, V. Janavičių, be abejo reikia sveikinti už tai, kad davė naują knygą , kuri vienus skaitytojus gal patrauks neatsakytomis užuominomis, alegorijomis ir mįslėmis, kodėl veikėjai vienaip ar kitaip neįprastai prasitarė ar pasielgė, o kitus - tiršto realizmo puslapiais. Tai vis dėl to tokia knyga, kurią skaitydamas turi sustoti, pagalvoti ir kartais net sugrįžti į ankstyvesnius puslapius, kad galėtum sumegsti veiksmo siūlų galus ar suprasti veikėjus. Tai knyga ne kasdieninė, kurioje būtų viskas aišku, tik skubėk bėgti puslapiais. Nukasdienėjime, aišku, reikia ir sudėtingesnių parašymų knygų, tokių, kaip ši V. Janavičiaus".

Tenka pasidžiaugti, kad ir K. Barėnas pastebėjo ir pabrėžė, jog V. Janavičiaus "Nevykėlio užrašai" nėra eilinė ir paviršutiniška knyga, bet gili, alegoriška, verčianti pagalvoti ir susimąstyti.

Kiekvienas naujas veikalas yra neįkainuojamas įnašas į tautos kultūrinį lobį. Tuo turėtų džiaugtis ypač kiekvienas sąmoningas lietuvis, kad tie mūsų tautos kultūriniai arodai ne senka, o vis pasipildo naujais kūriniais. Išeinant iš lokalinio patriotizmo, Australijos lietuviai galėtų netgi pagrįstai didžiuotis, savo tarpe turį tokį brandų rašytoją kaip V. Janavičius ir kad jo veikalai išvydo pasaulio šviesą ne kur kitur, o Australijoje pačių vietos lietuvių pastangomis. Drauge ir tikime, kad, nežiūrint sąmoningos ar nesąmoningos tylos V. Janavičiaus pernai išleistosios knygos atžvilgiu, vis tiek ši knyga anksčiau ar vėliau bus iškelta ir tinkamai įvertinta. Šito įvertinimo ji vis tebelaukia. Drauge atkreipiame dėmesį, kad nors ir nedideliu tiražu išleista vis tik Australijoje dar jos galima gauti pas autorių ir ji bus platinama Lietuvių Dienų metu Melbourne (Melbourne platina p-lė Danutė Bertašiūtė).

s.d.

Lietuvių Kooperatinė Kredito

Draugija "TALKA" LTD.

nuo 1977 metų sausio 1 d. moka
už terminuotus indėlius

10%

metinių palūkanų.

Per Angliją greičiau, geriau, pigiau.

KALĖDINĖS DOVANOS

Siuntinys 2 1976.

Vyriškam arba moteriškam paltui vilnonė angliška medžiaga, arba vilnonė labai gera eilutei medžiaga su įsaudimu "All weol made in England"; crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui, arba crimpleno medžiaga dviem suknelėm; 1 vyriški nailono išeiginiai marškiniai; 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 poros vyriškų arba moteriškų storų nailoninių kojinių; gėlėta crimpleno medžiaga suknelei.

Kaina su muitu ir persiuntimo išlaidoms $ 120.00

Į šį siuntinį dar galima dadėti prekių 10 svarų svorio. Bet čia primename, kad į siuntinį galima dėti tik 12 metrų medžiagų, išskyrus dirbtinį minką, kuris į šį skaičių neįeina.

Žemiau siūlome keletą populiariausių dovanų.

Dirbtinis minko kailis 1 moteriškam paltui	$ 65.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	$ 27.00
Vyriškas arba moteriškas nertinis	$ 18.00
Geresnės rūšies nertinis	$ 24.00
Kojinės, vyriškos arba moteriškos, nailono	$ 2.25
Tighs	$ 3.00
Crimpleno medžiaga, tinka kostiumeliui arba suknelei, kaina už 1 metrą	$ 9.00
Vilnonė medžiaga suknelei. Kaina už 1 metrą	$ 7.50
Nailono apatinis	$ 7.50
Vyriški nailono marškiniai	$ 7.50
Geresnės rūšies marškiniai	$ 13.00
Lietsargis, telescopic	$ 10.00
Vilnonė skarelė	$ 8.50
Angliška vilnonė labai gera 1 eilutei medžiaga	$ 40.00

Šios kainos yra su įskaičiuotu nauju muitu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

Baltic Stores Ltd.

(Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, ENGLAND.

Tel. 01-739 8734

arba 01-460 2582

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Mielas Redaktoriau,

Mūsų Pastogės Nr. 47 paskelbta ALB Krašto Tarybą ir jos suvažiavimo programa. Deja, didžiausiam nusivylimui suvažiavimo programa tokia formali ir, galima sakyti, tuščia, kad net tenka abejoti, ar iš viso verta tokį suvažiavimą šaukti ir jame dalyvauti. Išskyrus P. Sungailos numatytą paskaitą "Lietuvai laisvės beieškant" visa kita tėra tik grynai formalūs dalykai, kurie gali būti lengvai atliekami ir be suvažiavimo.

Mūsų Pastogėje dar metų pradžioje buvo priminta suvažiavimo svarba ir kad jame būtų svarstomos bendruomeninės problemos, buvo nurodyta net kai kurios iš jų, kaip jaunimo klausimas arba pačios mūsų bendruomenės formalinė struktūra "pasikeitus laikams ir kartoms" ir t.t. Yra ir daugiau labai aktualių ir karštų mus ir mūsų bendruomenę liečiančių klausimų, kurie verti gilesnio apsvarstymo ir autoritetingo nutarimo prieitas išvadas bandyti įgyvendinti. ALB Krašto Valdyba, būdama bendruomenės viršūnėje visa tai labiau jaučia ir mato, kad yra klausimų, kurie reikalingi neatidėliotino sprendimo. O visų bendruomeninių problemų sprendimo laukas ir yra Krašto Tarybos narių suvažiavimas. Gaila, suvažiavimas ribojasi vien tik formaliais reikalais, kurie bendruomeninio gyvenimo nei skatina, nei jos veiklą pastumia viena ar kita linkme.

Atrodo, dėmesys koncentruojamas politiniame sektoriuje. Tam pagrindo duoda numatyta P. Sungailos paskaita. Bet, kaip vienas iš mano bičiulių ir dantis pravalgiusių veikėjų visuomeninėje veikloje išsireiškė, "mūsų padėty politiniai klausimai, ypač siekiant Lietuvai laisvės, dėl suprantamų priežasčių, neturėtų būti keliami ir svarstomi viešuose forumuose".

Žodžiu, pagal programą būsimasis Tarybos suvažiavimas nieko pozityvaus nežada, ir vėl teks būsimai Krašto Valdybai po jo pirštus kramtyti galvojant, už ko čia griebtis, kai pats suvažiavimas (su protokolu ar be jo) nieko konkrečiai neįpareigoja.

L. Staknius

TALKOS PRANEŠIMAS

Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija Talka praneša:

1. Nuo 1977 m. sausio 1 d. už terminuotus indelius mokama 10% metinių palūkanų.

2. Rugsėjo 18 d. įvykęs metinis narių susirinkimas praėjusių metų pelną $ 4.870 paskirstė taip:

5% į statutinį atsargos kapitalą	$ 244
10% divideno už įnašus (shares)	$ 1750
10% lietuvių kultūriniams reikalams:	
Melb. Liet. B-nės Bibliotekai	$ 100
Lituanistiniams kursams	$ 100
Melb. Liet. Sekm. Mokyklai	$ 100
Spaudai Melb. Liet. Klube	$ 112
Adelaidės Liet. Chorui	$ 25
Adelaidės taut. šokiams	$ 25
Adelaidės skautams akademikams	$ 25
Likutis į bendrą atsargos kapitalą	$ 2389

Tokiu būdu dabartinis Draugijos atsargos kapitalas yra $ 30.822, kurį sudaro statutinis $ 900, bendrasis $ 7,772 ir įnašų (shares) kapitalas $ 22,150.

3. Lietuvių Dienų metu Melbourne numatoma sušaukti Sydnejaus lietuvių pasitarimą Talkos skyriaus steigimo reikalu. Visi suinteresuoti sydnejiškiai, dalyvaują Lietuvių Dienose Melbourne, maloniai kviečiami dalyvauti. Vieta ir laikas bus pranešta vėliau.

Talkos Valdyba

VISKAS TAU, LIETUVĖLE!

JUOZUI LAPŠIUI 65 m.

Lapkričio 19 d. gražus būrelis bičiulių susirinko Adelaidės Liet. Namuose pagerbti Juozo L a p š i o, sulaukusio to amžiaus, kada šio krašto įstatymai sako: jau pasenai! Gali gauti mažą pensiją, gali nieko neveikti, tik ilsėkis, rūpinkis miela sveikatėle (mat, gydymas veltui), na, ir nesimaišyk po kojų.

Gerai, kad įstatymai pasirūpina žmogumi, liepia sustoti ir ilsėtis. Jei to nebūtų, beveik mes visi ir savo kelio galą prieitume vis dar besijausdami jauni, vis sveiki būdami, vis gyvendami pilnutinį gyvenimą, kaip kad štai ir Juozas Lapšys. Sunku patikėti, kad jis jau pensininkas: stiprus, be žilo plauko, energingas, savo jėgų viršūnėje...

Senosios graikų valstybės senatoriai galėjo būti tik vyrai, peržengę 60 m. amžiaus ribą. O gi didieji pasaulio politikai ministeriai ir valstybės vyrai savo veiklos viršūnę pasiekia tarp 60 - 70 metų amžiaus, nes tokio amžiaus vyrai paprastai yra savo protinio subrendimo ir aštrumo aukštumoje. Ir taip turi būti. Praeito gyvenimo patirtis, klaidos, nesekmės, troškimai, džiaugsmai, svajonės, viltys, nusivylimai - visas gyvenimas yra žmogų jau suformavęs, subrandinęs, apšlifavęs ir dabar galima džiaugtis savo piūties vaisiais.

Tokio amžiaus sukakties proga tinka bent keliais žodžiais peržvelgto žmogaus gyvenimą ir pasižiūrėti į tas priežastis, kurios jį padarė tuo, kuo jis šiandie yra - labai vertinamas lietuvių bendruomenės narys asmuo, kurio draugystę daug kas laiko sau garbe, labiausiai žinomas lietuvis Adelaidėje australų ir kitataučių tarpe.

Juozas Lapšys gimė prieš 65-rius metus lapkričio 6 d. Radviliškyje, gimnaziją baigė Šiauliuose ir Karo Mokyklą Kaune. 1937 m. baigė Klaipėdoje Prekybos Institutą, taip pat Klaipėdoje vedė mokytoją Bronę Juškevičiūtę, kuri iki šios dienos ištikimai ir tvirtai remia Juozą visuose jo darbuose.

Klaipėdoje jis dirbo Lietuvos Baltijos Lloyde, kurio pasiųstas kiek laiko praktikavosi Anglijoje prekybos laivyno administracijoje. Lietuvos prakybos laivyno žinyboje išdirbo iki 1944 m. iki pasitraukė į Vakarus.

Anglų kalbos mokėjimas padėjo jam tuoj po karo gauti darbo amerikiečių karinės valdžios įstaigose, o vėliau UNRRA ir IRO administracijoje.

Į Australiją atvyko 1948 m. spalio mėn. Kiek laiko dirbo Imigracijos Centre Bathurste (N.S.W.), 1950 m. spalio mėn. persikėlė į Adelaidę ir po 5-rių metų darbo Anglis&Co firmoje perėjo į valstybinę tarnybą, kurioje ištarnavęs 21-rius metus išėjo į pensiją.

Iš šių kelių biografinių bruožų jau beveik ir galėtume susidaryti vaizdą apie patį žmogų, bet ne apie Juozą Lapšį.

Vos išsikėlus į Australiją jo darbas įvairiose įstaigose buvo duonai užsidirbti, o jo gyvenimas - lietuviškoji bendruomenė. Tas ypač išryškėjo J. Lapšiui atsikėlus į Adelaidę. Tik pažiūrėkim: jis Baltų Tarybos pirmininkas, virš 20 metų jos narys ir daugkartinis pirmininkas; ALB Krašto Tarybos atstovas; Pasaulio Liet. B-nės Seimo narys; Krašto Valdybos patarėjas; Liet. Dienų Rengimo K-to pirm. 1968 ir vicepirmininkas 1974 m.; atstovas prie Gerųjų Kaimynų; Lituanios choro administratorius 11 metų; VLIKo įgaliotinis Australijoje, o svarbiausia - tikras Lietuvos ambasadorius Australijoje.

Kaip mes, su savo atsineštomis iš Lietuvos ir šiam kraštui netinkamas", Vaidybinė akcija vystėsi be tuščių sceninių protarpių ir todėl laikė žiūrovų dėmesį įtampoje. Pilna salė žiūrovų sutiko vaidinimą nuoširdžiais plojimais atsidėkodami autoriui ir aktoriams gausiomis dovanomis ir gėlėmis.

"Monika" turėtų atsilankyti ir kitose mūsų kolonijose, tad jų vadovybės padarytų gražų "gestą" pasikviesdami pas save "Atžalos" kolektyvą.

Scenos literatūros "naujagimio" krykštynas suruošė autorius P. Rūtenis, sukvietęs po spektaklio į Mažąją Lietuvių Klubo salę apie 60 svečių. Pobūvio garbės viešnia buvo tik ka atvykusi iš New Yorko jo sesutė ponia Ona Osmolskienė, su kuria jiedu nesimatė 28 metus. Pirmą šampano taurę pakėlęs brolis paprašė svečių sugiedoti sesutės garbei "Ilgiausių Metų". Dar kupini meno ugnies aktoriai ir sužavėti vakaro dalyviai giedojo, ojos akyse ištryško...deimantai. Pobūvis šampano taurėms skambant tęsėsi menininkų "bohemiškoje" nuotaikoje. Pynėsi ansamblių ir solistų dainos, net ir gerbiamasis klebonas P. Butkus, nuotaikos pagautas dainavo solo savo sukomponuotą dainą...

Buvo perskaityti premjeros proga gauti sveikinimai: iš Melbourno "Aušros" teatro, p.p. Kružų, Balčiūnų ir Prano Šalkausko, o iš Adelaidės Juozo Gučiaus.

Mielam kolegai Pauliui linkiu tolimesnio meno kelyje pasisekimo, kuris jį lydi jau 33 metus.

čiomis grupėmis susiskirstę stumdėmės bendruomeniniame gyvenime, Juozas Lapšys, gerai mokėdamas angliškai, dirbo pozityvų darbą kaip įmanydamas skleidė Lietuvos vardą ir Lietuvos bylą australų ir kitataučių ateivių tarpe, ieškojo Lietuvai draugų. Jo pastangomis prasilaužėme į Adelaidės radio stotis, laikraščius, televiziją.

Paklaustum, kaip žmogus, dirbąs 8 valandas per dieną įstaigoje, gražiai ir patogiai įsikūręs asmeniškame gyvenime (net jo daržas ir kiemas pavyzdingai sutvarkyti), dar randa laiko ir noro taip plačiai ir šakotai reikštis lietuviškoje veikloje. Laimingai jam čia padeda jo charakteris: nuoseklus, atidus, kruopštus kartais net iki pedantiškumo, viską apgalvojąs ir pramatąs iki smulkmenų, dieną naktį savo mintyse ir veiksmuose gyvenąs tik vienam tikslui jo paties žodžiais - "Tau, Lietuvėle..."

Lietuviškas priežodis sako - ką pasėsi, tą ir piausi. Per paskutiniuosius 28-rius metus Juozas Lapšys sėjo lietuviško darbo ir pareigingumo sėklą mūsų tarpe. Šiandie jis piauna užtarnautą pagarbą ir dėkingumą.

Pagerbimo metu Juozą Lapšį sveikino raštu ALB Krašto Valdybos pirm. A. Šimkus. Žodžiu sveikino ALB Adelaidės apyl. valdybos pirm. V. Neverauskas ir įteikė atitinkamą adresą, apyl. Kult. Tarybos vardu (kurioje J. Lapšys yra viceprim.) - V. Baltutis, Adel. liet. parapijos vardu kun. A. Spurgis, bičiulių ir buv. Prekybos Instituto draugų vardu - J. Vasiliauskas, Baltų Tarybos vardu -estas p. Lamp ir ilgametis Baltų Tarybos narys latvis Dr. Ozols. Sveikinimų telegramas prisiuntė Australijos Latvių Federacijos pirm. p. Voitkuns ir Australijos Estų Federacija.

Juozui Lapšiui linkime dar ilgų, sveikų ir darbingų metų!

V.N.

Dėmesy "MONIKA"

A. Binkevičiūtė - Gučiuvienė.

Tokio vardo kūriniu praturtėjo mūsų išeivijoje scenos veikalų repertuaras.

Jo autorius yra žinomas įvairiašakis menininkas: aktorius, dainininkas - solistas ir režisierius Paulius Rūtenis. Gi kaipo dramaturgas debiutavo lapkričio 28 d. Sydnejuje Lietuvių Klubo salėje. Jo paties pavadintą "rimtą komediją" įkūnijo ir įdvasino Sydnejaus Lietuvių Teatras "Atžala". Tas teatras jau virš dvidešimties metų sėkmingai veikia ir yra realizavęs scenoje daugelį pastatymų.

Ne vienas tautietis apibūdinimą "rimta komedija" sutiko su tam tikru klaustuku ir neaiškumu, bet veikalo pagrindinis idėjiniai filosofinis audinys ir panaudotoji forma išryškino tokio apibūdinimo prasmę, nes yra gvildenama nūdienė mūsų tautiečių opi problema - išlikti net ir svetimoje žemėje lietuviais, ar įsilieti į kitataučių tarpą. Tokią vidinę savyje kovą autorius įkūnijo veikalo pagrindiniame Monikos vaidmenyje. Ir tai reikia laikyti rimtaja veikalo puse.

Uždangai pakilus švenčiamas Monikos gimtadienis vien kitataučių tarpe, prabangioje jos pasiturinčio kitataučio vyro rezidencijoje, tačiau pakilią baliaus nuotaiką sudrumsčia atvykęs neblaivus Rupeika, jos buvęs sužadėtinis tremtinių stovyklų laikais, nes jo širdyje nėra išblėsusi gili meilė savo tautietei Monikai. Tokia yra intriguojanti pirmojo veiksmo užuomazga, o tolimesnę vaidinimo eigą turėtų pamatyti patys mūsų lietuviško teatro mylėtojai ir puoselėtojai...

Antrasis veiksmas pilnai pateisina komedijos sąvoką. Auditorijos gardus juokas ir spontaniški plojimai daug kartų prasiveržd avo šio veiksmo eigoje.

Monikos atsakingas vaidmuo atiteko O. Maksvytienei. Jos išvaizda ir laikysena žavėjo kiekvieno žiūrovo akį. Savo užduotį atliko su įsijautimu, tačiau norėjosi girdėti daugiau balso moduliavimų ir ritminių kaitaliojimų, ypatingai draminės įtampos momentuose. Visa tai dalinai išpirko jos skaidrus, malonus balsas ir aiški dikcija.

Seni scenos "vilkai": P. Rūtenis (Petras Sutkus), K. Dauguvietytė (Margarita Elder), J. Dambrauskas (Jonas Rupeika) ir S. Skorulis (Viktoras Kitto) suteikė spektakliui profesinio teatro atspindį. H. Šliteris atvaizdavęs Monikos vyrą (Mark Elder), kad ir giliai savo žmoną mylintis sukūrė savo jausmus valdantį, santūrų svetimtautį. D. Karpavičienė (Olivija Martin) buvo labai stilinga tuščia "belle-dame". Pagirtina D. Labutytė (Alė Musteikytė), vientisai išlaikusi charakteringą tarnaitės vaizdą. Nežymi Virginijos Kitto rolė atiteko gražuolei G. Zigaitytei.

Vaidinimas užtruko apie dvi valandas. Pagirtinas veikalo, jei taip galima išsireikšti, "kondensuotumas".

ILGESNIS PASISVEČIAVIMAS VILNIUJE
DEVYNIOS ARBA DEŠIMT NAKTŲ!

Išvykimo data gegužės 23 d. su sustojimais: Sydney - Singapur - Vilnius - Riga - Maskva - Kuala Lumpur - Sydney. 9 naktys VILNIUJE!

Rugpiūčio 13 d.: Sydney - Singapur - Vilnius -Kievas - Maskva - Singapur - Sydney. 10 naktų VILNIUJE!

Kainos įskaitant viešbučius, vizas, lėktuvo bilietus, pervežimus aerodromuose, ekskursijas miestų apžiūrėjime ir kt.

Turėkite omenyje, kad keleivių skaičius ribotas. Nelaukdami rašykite arba skambinkite:

Palanga Travel

364 Sussex Street, Sydney, 2000 telf.: 26 2665 26 2008
26 3526 61 3426

Lietuviškai kreipkitės pas Algį Bučinską Telf.: 26 5066

28-sis DAINOS SAMBŪRIO KONCERTAS

Melbourno Dainos Sambūrio metinio - 28-jo koncerto metu su dirigentu p. A. Čelna

Melbourno Dainos Sambūris užversdamas savo 28-jų darbo metų vagą, sukvietė tautiečius į pabaigtuves - metinį koncertą, kuris įvyko gruodžio 5 d. Lietuvių Namų Koncertų salėje. Pasidžiaugti jų darbu, pasigrožėti lietuviška daina, bei išreikšti jiems padėkos jausmus, prisipildė pilnutėlė salė Melbourno, Geelongo, Moe, Sale ir kitų vietovių tautiečių. Malonu pastebėti, į koncertą atvyko latvių ir estų chorų dirigentai p. V. Bendrups ir p. M. Taimre, o ir kitų svečių.

Uždangai prasiskleidus, scena sužydo spalvingu tautinių rūbų margumu. Malonus vaizdas traukte traukė akį grožėtis ir džiaugtis: čia pažįstami veidai, o čia - kiek naujų, kiek jaunų!

P. Rasa Statkuvienė lietuvių ir anglų kalba pristato dainuojamas dainas ir jų turinį. Koncerto akomponiatorėmis pakaitomis buvo Zita ir Birutė Prašmutaitės.

Dirigento p. Alberto Čelnos mostu, akomponuojant Zitai, mišrus choras pradeda koncertą B. Budriūno "Dainuokim visada". Daina turi iškilmingumo chrakterį, lyg tai būtų pradžia didžios puotos.

Dvi sekančios dainos - latvių ir estų liaudies dainos. Nors jos girdėtos pabaltiečių koncerte, tačiau ir dabar malonios klausyti. Jos priminė bendro darbo būtinumą. Pirmoji mišraus choro koncerto dalis baigta Balazaro harmonizuota liaudies daina "Aš išginiau palšus jaučius".

Dainos Sambūrio neatskiriamas ir mielas draugas "Klumpakojis", vadovaujamas p. V. Strauko, scenos vaizdą keičia į judesio derinių pynę, pašokdami Blezdinginį Jonkelį ir Gyvatarą. "Klumpakojo" sąstatas žymiai atjaunėjęs, tačiau teikia žiūrovams malonų vaizdą, tikint, kad esant erdvesnei scenai ir geresnei muzikai, jis visa galva pašoktų aukščiau. Oi, kaip reikėtų gyvo akordeonisto!

Moterų sekstetas - damos su kamelijomis p.p. E. Šeikienė, R. Čelnienė, E. Balčiūnienė, B. Staugaitienė ir E. Čypienė, akomponuojant p. Zitai, dainuoja A. Raudonikio "Ištark mano vardą", toliau - p. A. Čelnos harmonizuotą dainą "Ar atsimeni namelį", kurią palydi p. E. Šeikienė deklamuodama J. Aisčio "Šilainė". Jautrus švelnus dainavimas gal ne vieną nukėlė į gimtinį namelį. Pirmąją koncerto dalį sekstetas baigė taip jautria, lyriška T. Makačino daina "Prie šaltinio".

Antrąją koncerto dalį pradeda "Klumpakojis" Juoduoju Jonkeliu ir Klumpakoju. Ir vėl ta pati bėda: trūksta erdvės, muzika iš juostelių!

Moterų sekstetas Laros daina iš filmo Živago nei sugadino, nei praturtino patį koncertą. Sekančios dainos - S. Šimkaus - Z. Venckaus "Lopšinė" ir N. Noviko "Širdies daina" skambėjo gana gerai, jautriai. Pastaroji, sakyčiau, estradinė, meliodija ir turiniu įdomi. Bendrai, moterų sekstetas repertuaru visai atjaunėjęs, gražus reprezentantas lietuviškos dainos.

Moterų choras, diriguojamas p. D. Levickienės, padainavo V. Jakubėno "Augino močiutė" ir A. Gailevičiaus "Risčiau akmenėlį".

Vyrų choras pakluso p. D. Levickienės griežtam mostui, tvirtai užtraukdamas B. Jonušo "Suaidės vėl laisvės dainos".

Koncerto pabaigai vėl išvydome sambūrio mišrų chorą, moteris naujoje aprangoje. S. Šimkaus "Atsisveikinimas su giria" dainoje, kaip ją prieš daugelį metų dainavęs, norėjau išgirsti galingesnius vyrų balsus. O gal aš klystu? A. Ilčiuko "Voveraitė", Č. Sasnausko "Siuntė mane motinėlė" ir Stp. Sodeikos "Ežero krantai" dainomis baigtas koncertas.

Nuaidėjus paskutiniesiems akordams, kilo prisiminimas buvusių koncertų su "Šiaurės pašvaiste", "Vergų daina", "Vilniaus liepomis", kuriose tiek choras, tiek ir jo dirigentas parodė meninį lygį ir pajėgumą. Šio koncerto kuklesnis repertuaras nepavijo anų.

Dainos Sambūrio dalyvių, o ypač dirigentų A. Čelnos ir D. Levickienės įdėtas darbas vertas visų kuo didžiausios padėkos, ką Bendruomenės vardu pareiškė Apylinkės pirmininkas p. A. Pocius. Chcras, dirigentai, "Klumpakojo" vadovas ir kiti apdovanoti gėlėmis ir dovanomis.

Moterų sekstetas Melbourno Dainos Sambūrio metinio koncerto metu.

Po koncerto Jubiliejinėje salėje įvyko koncerto užbaigtuvės - vaišės. Šeimininko pareigose buvo Sambūrio valdybos pirmininkas p. V. Lazauskas. Vaišių metu taip pat tarti šilti padėkos žodžiai gražiausi linkėjimai ateičiai.

Vėl suskamba daina - sutartinė, džiaugtasi, pramogauta...

Baigdamas norėčiau pakartoti visus pačius geriausius linkėjimus, o visų geriausias Jūsų pačių išdainuotas: "Dainuokit broleliai, dainuokit seselės"!

Ignas Alekna

Gyvenimas Lietuvoje

Lietuvos pogrindžio žurnalo Aušra Nr. 3 (43) apžvalga.

Alkoholis - tautos nelaimė. Šis labai žalojantis tautos sveikatingumą ir sukeliąs dvasinį pakrikimą reiškinys, straipsnio pradžioje aprašomas taip: "Viena iš didžiausių nelaimių, skaudžiai nualinusi lietuvių tautą pastaraisiais dešimtmečiais yra alkoholis".

"Šio reiškinio priežastis yra gerai visiems žinoma: noras užslopinti sąžinės balsą, nuolatinė kova dėl normalesnių buities sąlygų, niūrus, įtemptas, be prošvaisčių gyvenimas, gyvuliškas žmogaus traktavimas ir visiškas jo nuvertinimas". Bet tai ir nenuostabu, kad kasdieninėje kovoje dėl savo buities nuvargęs žmogus ieškąs atomazgos alkoholyje. Valdantieji sluoksniai tuo esą pilnai patenkinti, nes dėl girtavimo darbo našumas nedaug tesumažėjęs. "Dvasinio gyvenimo atrofavimasis, žmogaus fizinių galių nykimas, šeimų irimas, paleistuvavimo plitimas ir kitos alkoholio pasekmės pavergėjų nejaudina", straipsny pabrėžiama. Apie girtavimą dar paduodami tokie skaičiai: "1972 m. Lietuvoje vienas gyventojas suvartojo alkoholio už 116 rubl. Bendrai alkoholiui išleistų pinigų suma siekė 372 mil. rubl. Viename Žinijos draugijos biuletenyje buvo konstatuota, kad Lietuvoje geriama 4 kartus daugiau negu 1940 m.". "1974 m. visų prekių apyvarta sudarė 2,836,150 tūkst. rubl., o visų alkoholinių gėrimų - 509,448 tūkst. rubl.". "1970 m. į blaivyklas buvo patekę 53,351 asmenys, o 1974 - 63,234".

Nieko nesą atsižvelgiama į Lietuvos gydytojų įrodymus, kad prieš alkoholizmą reikia imtis radikalių priemonių. "Akoholis ir toliau lieka lengviausiu pajamų šaltiniu ir valstybinės ekonomikos gelbėtoju".

ELTA

Vilniuje leidžiamas Tiesos dienraštis savo 1976 m. spalio 31 d. laidoje paduoda naujų žinių apie Lietuvos gyventojus ir miestus. Duomenis pateikia Valerija Grigaitė, Statistikos Biuro sveikatos apsaugos skyriaus viršininkė. Šių metų pradžioje Lietuvoje buvo 3 mil. 315 tūkst. gyventojų. (1940 m. prieš sovietinę okupaciją buvo 3 mil. 215 tūkst. gyventojų. Reiškia, per 35 metus tepriaugo tik 100 tūkst. gyventojų tik dėl to, kad 8-10% sovietai į Lietuvą atgabeno įvairių tautybių - daugiausia rusų ir ukrainiečių - kolonistų. E.)

Didžiausiais Lietuvos miestais laikomi: Vilnius - 447 tūkst.; Šiauliai 112 tūkst.; Panevėžys - 94 tūkst.; Alytus - 48 tūkst.; Kapsukas (Marijampolė - 35 tūkst. Bendra tendencija yra, kad visuose miestuose, be paminėtų, dar Utenoje, Jurbarke, Telšiuose, Mažeikiuose, Kėdainiuose, Jonavoje, Ukmergėje irkt. gyventojų skaičius auga ir auga. Tai Lietuvos pramoninimo pasekmė. Dabar jau miestuose gyvena 57.4% visų krašto gyventojų, o kaimuose tik 42.6%. Miestuose gyventojų skaičius auga štai dėl ko: imigracija iš kaimų į miestus, imigracija į pramonę iš Rusijos, gyventojų natūralus prieauglis. Per paskutinį penkmetį miestuose 1000 gyventojų tenka 17 naujagimių, o kaimuose - 14. Spėjama, kad 2000 metais miestuose gyvens 75 - 76% gyventojų. ELTA

ANTANAS POŠKUS — NE KRAŠTOTYRININKAS!
(Aušra Nr. 3)

Į Lietuvos muziejus perkeliamos mūsų kultūrinės vertybės, kurios laikui bėgant negailestingai nyksta. Lietuvos muziejai organizuoja įvairias išvykas po respubliką, kaupdami medžiagą savo fondams. Visų muziejų darbuotojai tai daro atvirai, nesibijodami pasakyti žmonėms, kas jie tokie. Muziejaus darbuotojo pažymėjimas neretai suteikia savotišką autoritetą jį turinčiam asmeniui. Kitaip elgiamasi tik ateizmo muziejaus atstovų.

Šio muziejaus darbuotojų pažymėjimai liaudyje sukelia baimę ir neapykantą. Pažymėjimo parodymas - reiškia kokios nors koplyčios apiplėšimą. Žmonės nenori duoti ateizmo darbuotojams jokių daiktų, žinodami, kad jie bus panaudoti ateistinei propagandai.

Ateistinio muziejaus darbuotojai bando žmones apgauti. Jie pasiskelbia kraštotyrininkais, rodo kraštotyros draugijos pažymėjimą, stengiasi įgauti žmonių pasitikėjimą, jokiu būdu neparodydami savo ateistinių pažiūrų. Tik tokiu būdu jie išvilioja įvairius, dažnai žmogui labai brangius, daiktus.

Koks būna žmogui nusivylimas, kai jis pamato tuos brangius daiktus ateizmo muziejaus vitrinoje.

Prieš kiek laiko pas Kernavės kleboną Švogžlį prisistatė kraštotyrininkas Antanas Poškus ir išviliojo atsiminimus apie įvairius kunigus, jų tarpe ir apie vysk. K. Paltaroką. Netrukus ateizmo muziejaus stende pasirodė apgaule iš kun. Švogžlio išgauta medžiaga ir interpretuota ateistiškai. (ELTA)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS — VISŲ AUSTRALIJOS LIETUVIŲ TAUTINĖ MANIFESTACIJA!
GRUODŽIO 26-31 D.D. Melbourne

Rinkliavą užbaigus

Su M. Pastogės rėmėjo J. Strankausko užkraikuota penkine, kurią jis išsunkė įsitikinęs M.P. baliaus išmonėmis, skaitausi M.P. derlių Adelaidėje galutinai iškūlęs. Jeigu vadovaučiau zanavyko gaspadoriška ištarme ir dolerius paverščiau gorčiais, tai būtų lygiai 36 zanavykiški šėpeliai arba dzūkiški pūrai. Žinant iš Lietuvos Statuto, kad vienas pūras lygus 16 gorčių, gausime lygiai 576 dolerius. Prieš padėkodamas mieliems Adelaidės M. Pastogės rėmėjams noriu pasidalinti savo įspūdžiais su Jumis.

Kapitalistiniam krašte, bet kokia įdėja, kuri savo fundamente neturi vietoj smėlio auksinių dulkių, yra iš anksto pasmerkta bankrotui. Aiškiau: M.P. tol mus lankys, kol jos stogą, kas nors, aukso smiltims barstys. Pereitais metais miręs didelis Adelaidės M.P. skaitytojų skaičius, man prikišamai bylojo, kad greitai ištiks ir ją toks pat žiaurus likimas. Lietuvių Namų bare, kur gema ir miršta šimtai visokiausių įdėjų, sriubčiojant miežinę, užsiminiau savo draugams, kad reikėtų M.P. pravesti rinkliavą. Visi apvaliojo stalo draugai tam nuoširdžiai pritarė, bet lygiai visi atsisakė, dėl stokos laiko ir pareigos įkyrumo. Pamėginau, Išėjo neblogai. Pamačiau savo klaidas ir pradėjau pažinti aukotojo psichologiją. Dėl stokos patyrimo pernykštis derlius buvo menkas. Per nago juodumą prašoko 250 dol.

Tų pačių draugų patariamas šiemet pradėjau rinkliavą žymiai anksčiau ir kitokiu metodu. Turiu būti dėkingas savo draugui I. Tauniui, kuris mano užmačias moraliai ir materialiai stipriai rėmė. Mat buvo šitaip: Šaltą žiemos vakarą žarstydami Belair viešbučio svetainės židinio nuodėgulius svarstėva nuo kokios pavardės pradėti. Aukų lapas su mano pavarde viršuje, šilo mano kišenėje. Ignas pažiūrėjęs irgi pridėjo kita tiek. Kaimynas Vik. Ratkevičius, atvykęs mudu parvežti namo, be jokių išsisukinėjimų trinktelėjo į stalą su 15$ ir dar užsakė alaus. Pasigyriau savo pasisekimą žmonai, kad dar galima sakyti nepradėjęs jau turiu $ 55. Po to, kaip perkūnas iš giedro dangaus - širdligė. Nors ir silpnoj formoj, bet visgi širdligė. Traukdamas iš pūslės deguonį girdėjau, kaip giltinė gale lovos stovėdama taisė dalgiakočio šunkoji...

Pasitaisęs pradėjau važinėti po namus ir viskas sekėsi gerai. Reikėjo tik laiko ir kantrybės. Buvo ir gražaus juoko. Sutikęs savo seną pažįstamą pasisiūliau pas jį atvykti į namus. Prieš 7 metus pas jį buvęs jo adresą žinojau. Sukaršęs iš Juodmalkės iki jo virš 50 km sužinojau, kad jis jau 5 metai ta namą pardavęs ir gyvena visai kitoje miesto pusėje. Kitur vėl išklausęs padoraus lietuvio uošvienės, žmonos ir jo pačio turimų ligų sąrašą, apie kanarėlės grožį, pievos žalumą, šuns išdykumą ir mašinos dailumą, kuri išdidžiai stovėjo tarpuvartėje, neiškenčiau. Jurgeli, susimildamas tu žadėjai paaukoti. Ak! tiesa! Motin, atnešk tuos pinigus, kur padėjai aukai miegamam ant spintelės. Kol žmona atnešė Jurgis spėjo paaiškinti, kad juodu pereitą naktį iki pirmų gaidžių neužmigo, kol abudu priėjo vienigos nuomonės dėl sumos. Žmona paduodama 2 dol. užkvietė atvykti ir sekančiais metais, nusiskųsdama, kad pas juos mažai kas lankosi ir jie kenčią nežmonišką nuobodulį.

Vaikų girdi neturime, į giminių laiškus iš Lietuvos neatsakome, pilnos pensijos dar negauname, nes banke yra truputis perdaug pinigų.

Įlipęs į autobusą pradėjau tyliai juos keikti. Pasakiau šoferiui, kad esu tvirtai nusistatęs truputi snustelėti, nes iki miesto kiek žinau yra 35 sustojimai. Tas, pasikeisdamas su kitu, užmiršo priminti, ir taip nuvažiavau mieste visai nesustojęs dar 15 sustojimų. Pats pabudęs pradėjau rėkti, kaip bičių sugiltas. Į Juodmalkės autobusą jau nesuspėjau. Reikėjo važiuoti traukiniu. Grįžau namo prietemoj. Balansas buvo toks: kelionės išlaidos ir du puodukai kavos laukiant traukinio viso 1,20$. Porą dienų pailsėjęs atsigriebiau ir užbaigiau pirmąją šimtinę. Taigi čia linksmoji dalis.

Daugumoje adelaidiškiai reikalą suprato ir noriai aukojo. Mano geras bičiulis B. Straukas M. Pastogės Nr. 45 išsitaria, kad aš iš adelaidiškių iškaulinęs 570$. Turiu atsiprašyti visų aukotojų. Jokio kaulinimo nebuvo. Jūs tą visi puikiai žinote.

Daugelis klausė, kaip aš važiuosiu į Sydnejų ir kas už tai sumokės? Turiu dabar pasisakyti visą teisybę. Pasiteiravęs gelžkelio stoty sužinojau, kad man, kaip pensininkui kelionė iš Adelaidės ir atgal kainuos tik 45$.

Vieną vakarą sūnus Arvydas padaręs labai gerą biznio transakciją, uždirbo keleta desėtkų tūkstančių, atvyko pas mane išsipasakoti, kaip jam viskas pavyko. Aš išpasakojau savo pasisekimus rinkliavoje ir pasakiau, kad rytoj einu susimokėti už gelžkelio bilietą. Jis priminė, kad man, kaip neseniai sirgusiam kelionė gelžkeliu bus labai varginanti ir daug sveikiau skristi lėktuvu. Atsisakiau. Tada visas reikalas buvo perduotas "advokatui" kurio pareigas iki šiol eina mano žmona. Po dviejų dienų gavau voką su auka M.P. ir magaryčių lėktuvo bilietą iš Adelaidės į Sydnejų ir atgal.

Įdomumo dėlei turiu priminti, kad maždaug iš trijų paprašytų vienas aukojo. Be to, 98 skaitytojus apklausiau, kurią pusę labiau palaiko pulk Šliogerio ir kun. Bačinsko ginče dėl Vatikano politikos. Už pulk. Šliogerį pasisakė 81, už kun. Bačinską 27. Kai kas man padarė lengvų priekaištų, kad aš, pernai bernavęs vienos politinės pakraipos Ap. Valdybai, šiemet bernauju kitai. Užmirštu tą pašaipą, kaip juoką. Turiu priminti, kad nei pernykštė nei šiemetinė Ap. V-ba rinkliavos netrukdė ir nusidavė jos nematanti. Čia buvo reikalas tarp M. Pastogės redakcijos ir administracijos, na ir manęs paties. Ap. V-bai paskelbus M.P. popietės datą L. Namuose, iš anksto buvau tikras, kad teks atsidurti antroje vietoje, nes popietėje buvo išstatyta visa kultūrinė artilerija: skanūs pietūs, tikrai vertinga paveikslų paroda, loterija, moterų choras, paskaita, vyrų kvartetas, feljetonas, na ir pabaigai paties redaktoriaus V. Kazoko ugningi žodžiai. Įkandin lipau ant kulnų visiems klausinėdamas, kiek čia gryno pelno bus? Pirmoji mane pasveikino su pirma vieta regis p. E. Dainienė sužinojusi, kad M.P. popietė davė grynais 420 $. Pridėjus mano surinktus 576$ gausime be labai mažo trupučio 1000 gorčių, kuriuos supylę į bendrą aruodą stipriai prailginsime M.P. amžių.

Išvada. Privati iniciatyva pirmauja prieš kolektyvinę. Širdingai dėkoju visiems adelaidiškiams pasirašiusiems mano aukų lape. Nepavarykite manęs, kai mielos vasarėlės karščiams praslinkus ir žiemužės vėjams užaujant pačiupinėsiu Jūsų durų klemkas 1977 metais. Ačiū už paramą Mūsų Pastogei!.

V. Dumčius.

Rizikuoji viskuo, įskaitant gyvybę, jeigu išgėręs sėdiesi vairuoti!

Spaudoje

SOVIETINĖJE MOKYKLOJE APIE AMERIKONIŠKUS GRŪDUS

Amerikietis kolumnistas Art Buchwald, kurio straipsnius spausdina daugelis amerikiečių dienraščių, lapkričio 2 d. straipsnyje rašo apie amerikiečių grūdus ir Sovietų mokyklą.

Sovietinis mokytojas mokinių klausia:

— Gerai, draugai vaikai, šiandien mes kalbėsime apie maistą. Kuris didžiausias žemdirbystės kraštas pasaulyje?

— Sovietų Sąjunga, drauge mokytojau, — atsako choru vaikai.

— Tai gerai. O dabar mes kalbėsime apie Sputniką.

— Drauge mokytojau!

— Kas yra, drauge Ivanai?

— Jei Sovietų Sąjunga didžiausias žemdirbystės kraštas pasaulyje, — kodėl mums reikia pirkti kviečius ir kukurūzus iš J. A. Valstybių?

— Aš džiaugiuosi, kad iškėlei šį klausimą, tu mažasis buržua, kontrrevoliucionieriau, maoiste. Priežastis, kodėl perkame grūdus iš J. A. Valstybių, yra detantė. Mūsų vadas, draugas Brežnevas neša taiką pasauliui, priimdamas kapitalistų pertekliaus maistą, kurio mums nereikia. Detantė anglų kalboje reiškia "pirkti grūdus".

— Drauge mokytojau, kodėl J. A. Valstybės turi kviečių ir kukurūzų perteklių?

— Dėl to, tu kvailiuti, Ivanai, kad J. A. Valstybės neturi penkmečio plano, o augina daugiau, negu gali suvalgyti. Sovietų Sąjungoje auginame tik tiek, kiek reik maisto kiekvienam, taigi nėra eikvojimo. Bet kapitalistai sėja kviečius ir kukurūzus ar jiems reikia, ar nereikia.

— Kodėl jie taip daro, drauge mokytojau?

— Tai paprasta. Tenai nėra valstybės planavimo komisijos, kuri pasako, kiek jie gali auginti kviečių ir grūdų.

— Bet, drauge mokytojau, jei valstybės planavimo komisija pasako Sovietų žemdirbiams, kiek jie gali auginti kviečių, o jie užaugina kiekvienam kiek reikia, tai ką mes darysime su Amerikos kviečiais.

— Valgysime, tu trockininke! Mes valgysime amerikiečių grūdus, įrodydami J. A. Valstybėms, jog komunizmas nusipenės kapitalistų klaidomis. Ar galime dabar kalbėti apie Sputniką?

— Drauge mokytojau, ar negeriau būtų atsisakius pirkti Amerikos kviečius, nes tuo būdu jie apsisunkins, tada pas juos bus depresija, ir mes galėsime juos palaidoti?

— Ivanai, tu keli kvailą klausimą. Jeigu perkame Amerikos kviečius, duonos kainos kyla J. A. Valstybėse, o tada — depresija, ir galų galę ateina revoliucija.

— Atsiprašau, drauge mokytojau: aš čia klausinėjau tik dėl savo motinos.

— Kodėl?

— Dėl to, kad sakė nebegalėsianti man duoti duonos užkandžiui.

— Niekus šneki, kad tavo motina negalėjo nusipirkti duonos, kada Sovietų Sąjunga užaugino kitą rekordinį javų derlių. Pakelkite rankas, kurių motinos negalėjo šįryt nusipirkti duonos! Nuleiskite rankas, jūs kvailiai! Ar norite, kad mus visus suimtų.

— Ką pasakyti mano motinai, drauge mokytojau?

— Pasakyk jai, ką mūsų didžiojo vado draugo Lenino žmona sakė, kada jai pasakojo, jog žmonės neturi duonos.

— O ką sakė, drauge mokytojau?

— Tegu valgo pyragą.

Gruodžio 5 d. Aušros tunto surengtos skautiškos Kūčios skautų žemėje Ingleburne praėjo gana sėkmingai. Gausiai dalyvavo sydnejiškių ir visa išvyka praėjo skautiškoj nuotaikoj.

***

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Liudas Krasauskas, gyvenęs Tasmanijoje ir Melbourne. Ieško sesuo iš Lietuvos. Jis pats arba žiną apie jį prašomi rašyti: B. Svažienė 3/2 Milton St., Canterbury, vic. 3126

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Stasys Sasnauskas. Ieško duktė Vanda Johns, 1 Premier St., Kalgoorlie, W.A.. Jis pats arba apie jį žiną prašomi atsiliepti aukščiau nurodytu adresu.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.
17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

TEL. 724 5406 Veikia 24 valandas per parą.

PERTHAS.

L.K.V.S. "Ramovės" Pertho skyriaus valdybos pastangomis, lapkričio 20 ir 21 d.d. gražiai pravestas Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimas. Oficiali dalis pradėta įnešant ramovėnų ir tautinę vėliavas į sceną.

Skyriaus Valdybos pirmininkas kūr. sav. K. Žuromskis į garbės prezidiumą pakvietė kūr. savanorius V. Valaitį, A. Klimaitį ir ats. kapitoną St. Kuzmicką atstovauti karius. Pagrindinę kalbą pasakė karininkas B. Steckis. Suglaustais žodžiais apibūdino Lietuvos Kariuomenės reikšmę ir ilgiau apsistojo prie Šaulių Sąjungos, palygindamas ją su pagelbine kariuomene. Šaulių organizacija Lietuvoje ir tiek pat išeivijoje yra viena iš populiariausių. Šauliams išnykimas niekad negresė ir negrės, nes Šaulių Sąjungoje dalyvauja abiejų lyčių be amžiaus skirtumo lietuviai. Užbaigdamas prelegentas kvietė kuo daugiau laikytis vienybėje. Sekantis kalbėjo A. Klimaitis. Pasveikino minėjimo dalyvius Savanorių Sąjungos vardu ir trumpais žodžiais pailiustravo pirmuosius savanorių reikšmingus kautynių veiksmus, kada rusai buvo prisiartinę prie Kėdainių. Priminė Povilo Lukšio žuvimą ir rusų prisiųstus parlamentarus reikalaujant Kėdainių miestui pasiduoti be kovos. Kalboms pasibaigus ir vėliavas išnešus prasidėjo meninė dalis. Tautinių šokių grupės "Šatrijos" jaunesnieji pašoko 2 šokius. Po to sekė gera muzika, šokiai, dainos ir pasivaišinimas. Linksmoj pakilioj nuotaikoj publika nenoromș skirstėsi į namus, nes sekančią dieną minėjimas buvo bažnyčioje.

Gražiam orui esant, prie bažnyčios žmonių buvo daug.

3 kūr. savanoriai su tautine vėliava ir 3 kariai veteranai su Ramovėnų vėliava įžygiavo bažnyčion ir sustojo prieš altorių. Kun. J. Petrauskas giliais žodžiais apibūdino kario reikšmę savam kraštui ir pamaldos užbaigtos Tautos Himnu. Šventoriuje organizacijos su vėliavomis ir kun. J. Petrausku padarė daug nuotraukų, kad tuo būtų įamžintas tas gražusis ir taip įspūdingas kariuomenės šventės paminėjimas Perthe.

MELB. LIET. KLUBO NARIAMS

Pranešu klubo nariams, o tuo pačiu ir visiems svečiams, kad nuo 1977 m. sausio 2 iki sausio 24 d. išvykstu pasilsėti. Tame laikotarpy mano pareigas eis Klubo sekretorius p. J. Petrašiūnas. Visais klubo reikalais kreiptis pas jį tel. 2325034.

Nuo lapkričio 15 d. visus Melb. Liet. Klubo ūkio reikalus veda p. F. Sodaitis. Jis priima salių užsakymus parengimams, uždariems baliams ar pobūviams, o tuo pačiu jo žinioje virtuvėj pietums gaminti šeimininkių organizavimas. Jo tel. 5699578.

A. Ramanauskas
Melbourno Liet. Klubo Pirmininkas

SYDNEJAUS LIETUVIAMS ĮSIDĖMĖTINA

Kanados lietuvių taut. šokių grupė Gyvataras koncertuos Sydnejaus lietuviams sausio 15 d., šeštadienį, 6 val. Bankstown Stadiume, Third Ave., Condell Park (netoli Bankstown ligoninės ir aerodromo).

Bilietai bus gaunami vietoje. Suaugusiems 3 doleriai, studentams ir pensininkams 1 doleris, vaikams veltui.

Sąryšyje su Sydnejaus miesto savivaldybės kultūriniu festivaliu, Gyvataras pasirodys Martin Plaza sausio 14 d., penktadienį, dienos metu 12 val. ir 1 val.

Sydney Apyl. Valdyba

Moterų veikloj

METINĖ MUGĖ MIRANDA FAIR

Jau antrą kartą Sydnejaus Liet. Moterų Soc. Globos Draugija "Lietuvių Sodybos" Engadine vardu buvo pakviesta dalyvauti labdaringų organizacijų mugėje. Šią mugę ruošia Miranda Fair Shopping Town prekybininkų sąjunga. Joje dalyvauja virš šimto organizacijų ir ji trunka visą savaitę. Lietuvės pasirinko trečiadienį, lapkričio 13 d.

Mūsų draugija gavo daug paramos iš narių, prijaučiančių, net iš australų. Surinkta daugybė dovanotų daiktų, tiek naudotų, tiek ir naujų, rūpestingų ir darbščių rankų numegstų, pasiūtų. Su pasididžiavimu gėrėjomės apkrautu stalu, už kurio turtingumą esame dėkingos visoms geradarėms nuo St. Marys iki Wollongongo. Tą dieną padarėm $ 313.30. Kaip ir pereitais metais loterijon paleidom lėlę - išpuoštą nuotaką, specialiai pasiūtą mūsų mugės stalui. Iš loterijos gauta 60 dolerių. Tad iš viso padarėm $ 373.30 pelno. Tos loterijos traukimas įvyko gruodžio 5 d. draugijos posėdžio metu: p. O. Maksvytienė ištraukė laimingą bilietą F 32 (geltonas). Laimėtojas - p. B. Dambrauskas.

Tikimės, kad ir ateinančiais metais turėsime progos dalyvauti Miranda Fair mugėje. Pasimokę, kaip praktiškiau stalui gėrybes suorganizuoti, ruošimės jau iš anksto. Taigi, jei turite nereikalingų ar atliekamų daiktų, neišmeskite, o praneškite mūsų Draugijos bet kuriai narei ar patikėtinei, ir mes juos atsiimsime.

Nuoširdžiai dėkojame visiems vienaip ar kitaip prisidėjusiems.

S.L.M.S. D-jos Valdyba

Sydnejaus Lietuvių Klubas

RUOŠIA

Kūčias IR

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

Bilietai Kūčioms: suaugusiems $ 4, pensininkams ir studentams $ 2. Vaikams iki 12 m. nemokamai.

Kūčioms bilietus įsigyti iki gruodžio 19 d.

Bilietai N. Metų sutikimui: $ 10 asmeniui įskaitant ir šaltą vakarienę. Kad išvengus suklaidinimų svečiai prašomi užsisakyti stalus grupėmis. Bilietai parduodami Klubo raštinėje darbo valandomis. Telefoniniai užsakymai nepriimami.

N. Metų sutikimui bilietus įsigyti iki gruodžio 28 d.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, Bankstown. Tel.: 708.1414

ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS ŠOKIAI GROJANT GOLDEN TRIO KAPELAI

ruodžio 18 d., šeštadienį:
ANGELIQUE & JEAN YVE
Topless Adagio šokėjai!

FILMAI LIET. KLUBE
Gruodžio 15 d., trečiadienį, 7.30:
SOUND OF MUSIC
Vienas iš patraukliausių muzikalinių filmų

Sydnejaus Liet. Klube perkant išnešimui didesniais kiekiais duodama 10% nuolaidos už spiritinius gėrimus ir 5% už alų.

Primenama, kad šeštadienių šokių vakarais visi turi dėvėti klubo taisyklėse nurodytą aprangą

KLUBAS ATVIRAS:
pirm.- treč. 4-10 val., ketv. 4-11 val., penkt. 4-12 val., šešt. 2-1 val., sekm. 12.30 - 11 val.

ŠOKIAI grojant Golden Trio kapelai
šešt. 8-12 val., sekm. 6-10 val.

Antradieniais stalo tenisas
Trečiadieniais šachmatai
Ketvirtadieniais dvigubi jackpotai

VALGYKLA veikia: pirm. - penkt. 6-9 val., šešt. 6-10 val. sekm. 1-9 val.
Valgyklos vedėja G. Kasperaitienė

Sydnejaus jaunių tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja p. Marina Cox, turės savo pasirodymą gruodžio 21 d. Roselande prie Raindrop fontano. Į šį pasirodymą lietuvius pakvietė O.T.C. kompanija. Toji diena skirta specialiai lietuviams. Visi maloniai kviečiami pasižiūrėti.

VIETOJ GĖLIŲ

Pagerbdami velionį a.a. Juozą Pališkį vietoj gėlių p.p. Andriukaičiai skyrė Mūsų Pastogei 10 dol. auką.

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos ir Studentų Sąjungos suvažiavimo programa

Gruodžio 26 d. Abiejų suvažiavimų dalyvių registracija Lietuvių Namuose 9 val. ryto.

Gruodžio 27 d. 8 val. ryto AL Studentų sąjungos suvažiavimo atidarymas Pancake Parlour, Market Lane, Melbourne. 8.30 val. vak. Jaunimo šokių vakaras, org. Sp. Kl. Varpas, Central Hall, 20 Brunsvick St. Fitzroy.

Gruodžio 28 d. 1 val. po pietų Jaunimo Koncerto repeticija Kew Town Hall, Cotham Rd. Kew, o 7 val. vak. ten pat Jaunimo koncertas. 9 val. Jaunimo koncerto dalyvių vaišės Lietuvių Namuose.

Gruodžio 29 d. nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak. Jaunimo — Studentų iškyla — Picnic at Hanging Rock, Mt. Macedon, autobusai išvažiuoja nuo Lietuvių Namų.

Gruodžio 30 d. 10 val. ryto AL Jaunimo S-gos suvažiavimas Lietuvių Namuose. 12 val. ten pat "Lietuvio jaunuolio teismas". 9 val. vak. iki 3 val. ryto AL Studentų suvažiavimo uždarymas Peanuts Gallery, 453 Swanston St. Melbourne.

Gruodžio 31 d. 10 val. ryto AL Jaunimo S-gos suvažiavimas Lietuvių Namuose. 8 val. vak. Jaunimo Naujų Metų sutikimas Albert Park stadium, Albert Park Rd.

VI TAUTINĖS STOVYKLOS FONDAS

Mecenatai, pažadėję po $ 100.00 ir įmokėję:

Z. ir R. Jokūbaičiai	Melb.	$ 50.00
p. Makarevičienė	Beech.	$ 40.00
S. Pacevičienė	Adel.	$100.00
V. Ratkevičius	Adel.	$101.00
G. ir R. Statkai	Melb.	$ 35.00
Skautininkas	Melb.	$100.00

Aukos:

Adelaidės vyr. skautės		$120.00
Melb. vyr. skaučių Audros būrelis		$ 20.00
J. Jonavičius	Adel.	$ 20.00

Mieliems mecenatams ir aukotojams širdingas skautiškas AČIŪ!

VI TS Rengimo Komitetas

MŪSŲ PASTOGĖ
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY "OUR HAVEN"
Australijos Lietuvių bendruomenės laikraštis
Leidžia ALB Krašto Valdyba
Redaktorius V.Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija: J.Maksvytis, A.Reisgys.
Redakcijos adresas: 13 Percy S., Bankstown,N.S.W. 2200;
Tel. 7098395
Leidėjo ir Administracijos adresas : Box 4558, G.P.O. Sydney 2001
Administracijos Tel. 6499062

Prenumerata: metams	$15.00
6 mėn.	$ 8.00
Užsieny metams	$18.00
Oro paštu užsieny	$37.00
Atskiras numeris	$00.35

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Rotor Press Pty. Ltd.